

www.red-t.org

www.fit-ift.org

www.aiic.net

מדריך לעבודת שטח באזורי עימות עבור מתרגמים/מתורגמנים אזרחים ועבור המשתמשים בשירותיהם

מתרגמים/מתורגמנים שנשכרים לעבודה באזורי עימות הם לעתים קרובות דוברי השפה, שאף שאינם לשונאים מקצועיים, ממלאים תפקיד מפתח בתקשורת. כמי שפועלים בסביבות עתירות-סיכון, הם פגיעים במידה קיצונית וזקוקים להגנה מיוחדת הן במהלך העימות והן לאחריו. המשתמשים בשירותי מתרגמים/מתורגמנים חייבים להיות מודעים לאחריותם כלפי המתרגמים/מתורגמנים ולצורך לספק להם הגנה באופן מתמשך. בה בעת, על המתרגמים/מתורגמנים עצמם לדעת מהן זכויותיהם, ולפעול על פי אמות המידה וכללי האתיקה של המקצוע הלשוני, על מנת להגביר את בטיחותם ולחזק את מעמדם.

מסמך זה מהווה מדריך לזכויות הבסיסיות, לתחומי האחריות ולנוהלי העבודה המומלצים על ידי האגודה הבינלאומית של מתורגמנים בכנסים (AIIC), הפדרציה הבינלאומית של מתורגמנים ומתרגמים (FIT) וארגון Red T למתרגמים/מתורגמנים ולמשתמשים בשירותיהם. האמור במדריך מתייחס למתרגמים/מתורגמנים שמספקים שירותים לשוניים לצבא, לעיתונאים, לארגונים לא-ממשלתיים ולארגונים אחרים שפועלים באזורי עימות.

עבור מתרגמים/מתורגמנים

זכויות

הגנה

מוקנית לך זכות להגנה הן במהלך ביצוע המטלה והן לאחריה. במידת הצורך, הגנה כאמור צריכה לכלול גם את בני משפחתך. יש לספק לך ביגוד וציוד מיגון, אך לא נשק. בתור אזרח/ית, אינך מחויב/ת ללבוש מדים, אלא אם כן הדבר נעשה בהסכמתך. חובה להעמיד לרשותך סיוע רפואי ופסיכולוגי. לפני הצבה בשטח, יש לספק לך הכשרה בנושאי אבטחה ומצבי חירום.

תמיכה

מוקנית לך זכות לקבל תמיכה במשך כל זמן ביצוע המטלה, לדוגמה, לקבל תנאי ואמצעי מחיה נאותים בשטח או בבסיס.

גבולות התפקיד

גבולות התפקיד שאת/ה ממלא/ת חייבים להיות מוגדרים בבירור. מוקנית לך זכות לסרב לבצע מטלה שמנוגדת לסטנדרטים ולכללי האתיקה המקצועיים או האישיים שלך, ו/או מסכנת את ביטחונך שלא לצורך.

תדרוך

עליך לקבל תדריך בנוגע להקשר הכללי והספציפי של המטלה שעליך לבצע.

תנאים

מוקנית לך זכות לקבל שכר ותשלומים חוזיים אחרים שמשקפים את תנאי העבודה המסוכנים. שעות העבודה צריכות להיות סבירות, ובמהלכן יש לאפשר הפסקות מפעם לפעם.

חובות

אי משוא-פנים

ללא תלות בשאלה מיהו הגורם ששוכר את שירותיך, עליך לשרת את כל הצדדים במידה שווה, מבלי להביא לידי ביטוי את דעותיך או את אהדותיך האישיות. אינך יכול/ה להביע תמיכה במטרה כלשהי, וחובה עליך להצהיר על כל ניגוד עניינים.

שמירת סודיות

במהלך עבודתך, עליך לשמור על אופיו הסודי של כל מידע המגיע לידיעתך ממי מהצדדים. הימנע/י מלגלות מידע כאמור לאיש ומשימוש בו להשגת רווח אישי.

דיוק במסירת הדברים

עליך להעביר באופן נאמן ומדויק ככל האפשר את המסרים של כל הצדדים. לשם כך עליך...

- לרכוש את הכישורים הבסיסיים של מקצוע המתורגמנות, כלומר - להקשיב בתשומת לב למה שנאמר, להעביר את הדברים בצורה בהירה לשפה האחרת, ולעשות זאת מתוך שימת לב לניואנסים תרבותיים, כמו גם למחוות לא-מילוליות.
- להתכונן לביצוע מטלות על ידי לימוד אוצר מלים מיוחד, ראשי תיבות, מינוח מקצועי וכדומה, וכן ללמוד להכיר מבטאים, מחוות לשוניות, מנהגים וכדומה.
- לרשום לעצמך הערות אם הדבר מסייע לך לרענן את הזיכרון.
- להימנע מלצנזר או לשנות את המידע שנמסר על ידי הדוברים.
- במידת הצורך, לבקש הבהרות, לבקש מהדובר/ת להאט את קצב הדיבור, או לסמן לדובר/ת אם דבריו/ה אינם מובנים.

עבור משתמשים בשירותי תרגום/מתורגמות

זכויות

מוקנית לכם הזכות שהמסר שלכם יתורגם באופן מדויק. אם תמלאו את החובות המפורטות בהמשך, תסייעו בכך למתרגם/מתורגמן לממש את היעד הזה.

חובות

יחס של כבוד

מתרגמים/מתורגמנים מהווים את החוליה המקשרת ביניכם לבין אנשי הארץ שבה אתם פועלים. אם תנהגו בכבוד כלפי המתרגמים/מתורגמנים, תזכו ליחס של כבוד מצדם. מותר להפעיל סמכות, אך אין לעשות בה שימוש לרעה.

הגנה

- מתרגמים/מתורגמנים עלולים להיות חשופים לסיכון בעת שהם עובדים עבורכם. בין אם אתם אחראים על כך מבחינה חוזית ובין אם לאו, ספקו להם הגנה, ובמידת הצורך, גם למשפחתם, במהלך ביצוע המטלה ולאחר מכן.
- הימנעו מלחמש אותם.
 - ספקו להם ביגוד וציוד מיגון, אך הימנעו מלחייב אותם ללבוש מדים, אלא אם כן הדבר נעשה בהסכמתם.
 - הימנעו מלפרסם שמות, כתובות או תמונות של מתרגמים/מתורגמנים מבלי לקבל את רשותם לכך.

תמיכה

ספקו תמיכה למתרגמים/מתורגמנים שעובדים עבורכם באמצעות מתן תנאי ואמצעי מחיה נאותים בשטח ובבסיס. היו מודעים לצרכים ולדאגות שלהם.

הגדרת התפקיד

הגדירו באופן ברור את תפקיד המתרגם/מתורגמן. הסבירו את הדרישות המבצעיות ואת מדרג האחריות. באופן כללי, הימנעו מלהטיל מטלות שאינן קשורות לתרגום/מתורגמות, והיו ערים לכך שמתרגמים/מתורגמנים רשאים לסרב אם המטלה מנוגדת לסטנדרטים ולכללי האתיקה המקצועיים או האישיים שלהם, ו/או מסכנת את ביטחונם.

תכנון

עבודת מתורגמות מחייבת ריכוז, ואין זה קל לשמור על ריכוז במצבי עימות. הגיעו להסכמה מראש על שעות העבודה, זמני ההפסקות וכו'. בעת שימוש בשירותי תרגום/מתורגמות, הביאו בחשבון שעות עבודה נוספות ודרישות לוגיסטיות אחרות.

תדריך

לפני כל מטלה, יש לספק למתרגמים/מתורגמנים תדריך כללי וספציפי בנוגע להקשר ולמטרה של המטלה שעליהם לבצע. הסבירו אוצר מילים מיוחד, ראשי תיבות, מינוח מקצועי וכדומה.

הערכת ביצועים

אם עליכם להעריך את הביצועים של מתרגם/מתורגמן, נהגו בהגינות והשתמשו בשיטת הערכה מתאימה. בחנו אם המסרים מועברים באופן מדויק, אולם מתוך הבנה שמתורגמות אין פירושה העברת הדברים מילה במילה, ושהמסר המקורי שלכם חייב להיות ברור. העברת ביקורת צריכה להיעשות שלא בפומבי. ציונים לשבח, המלצות וכו' צריכים להינתן כאשר הדבר ראוי ומוצדק.

כיצד לעבוד עם מתרגמים/מתורגמנים

התמקמות

מקמו את עצמכם, את המתרגם/מתורגמן ואת הצד השני במעמד מיו משולש. ודאו שאתם, המתרגם/מתורגמן והצד השני יכולים כולכם לראות ולשמע זה את זה. הציגו את עצמכם ואת המתרגם/מתורגמן בפני הצד השני, והסבירו את תפקידו של המתרגם/מתורגמן. דברו והביטו אל הצד השני, ולא אל המתרגם/מתורגמן.

דיבור

- המתרגם/מתורגמן ממתין שתתחילו לדבר, ומתרגם את הדברים כשאתם עושים הפסקה בדבריכם. כמות המידע שמתרגם/מתורגמן מסוגל לקלוט ולמסור באופן מדויק תלויה ברמת המיומנות שלו.
- השתמשו במלים פשוטות יחסית ובמשפטים קצרים והגיוניים.
 - דברו בצורה ברורה ולא מהר מידי.
 - השתדלו להימנע משימוש בעגה, בראשי תיבות, במונחים מקצועיים או באזכורים שלא ניתן להבינם בתרבות שונה.
 - דעו ששימוש בהומור אמנם מסייע להפחית את המתח, אך הוא קשה לתרגום.
 - היו מודעים למבטא, לניב הדיבור ולדפוס הדיבור שלכם עצמכם, ולאופן שבו מאפיינים אלה עשויים להשפיע על עבודת המתרגם/מתורגמן.
 - היו מודעים לתוכן הדברים ולאופן אמירתם.

בדיקה

באחריותכם לוודא שהמסרים המועברים הובנו על ידי כל הצדדים. אם לא הבנתם מה נאמר על ידי הצד השני, בקשו שיחזור שוב על דבריו ו/או יבהיר את הדברים. אם אתם סבורים שהצד השני לא הבין מה אמרתם, ודאו שהמתרגם/מתורגמן הבין אתכם. עם זאת, הימנעו מלנהל שיחות פרטיות עם המתרגם/מתורגמן, אלא אם כן הצד השני יודע באופן כללי על מה אתם משוחחים.

שליטה

הימנעו מלהטיל את האחריות על המתרגם/מתורגמן. אין זה מתפקידו להשמיע הצהרה או להציג שאלה מטעמכם; עליו רק לתרגם את דבריכם. המשיכו להחזיק בידכם את האחריות להליכים, אולם התייעצו עם המתרגם/מתורגמן כאשר הדבר נחוץ והולם.